

DNES /úterý/

19.00 - W. Shakespeare - kolektiv
 Jak se vám líbí Jak se vám líbí?
 Divadelní klub Jirásek SKP ROH
 České Lípa
 - divadlo A. Jiráska

22.00 - beseda s tvůrci inscenace
 - ZK ROH Úpice

ZÍTRA /středa/

19.00 - Josef Kovalčuk:
 Komédie o strašlivém mordu ve Svianovské hospodě L.P. 1715 aneb Ondráš
 Malá scéna Slovákého divadla v Uher-
 ském Hradišti
 - IK Družba Suchovršice

22.00 - beseda s tvůrci inscenace
 - DK Družba Suchovršice

DVĚ OTÁZKY PRO...

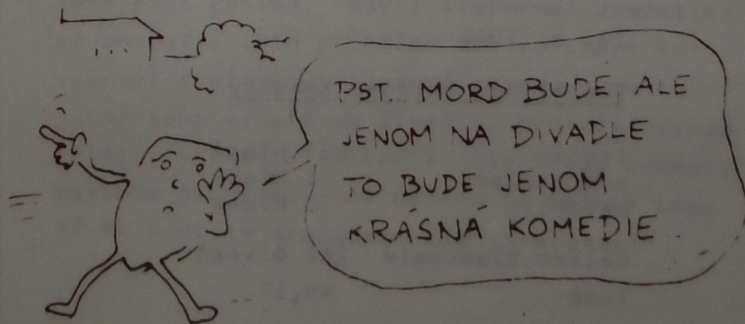
... jednoho z hlavních protagonistů inscenace "Přelet nad hnízdem kukačky", Stanislava Lehkého /Mac Murphy/.

1. Co pro vás bylo nejpřitažlivější při začátku studia na této inscenaci?
 "Především chuť zahrát si pěknou roli. Právě jsem totiž přišel z vojny a byl jsem tzv. "nsdržen" a měl jsem touhu hrát."
2. Co pro vás znamená působení v této inscenaci nyní?
 "Role Murphyho a celá práce na tvorbě této postavy je pro mě jakýmsi vzorem, kritériem pro práci na dalších rolích. Teď, právě s ohledem na intenzitu práce na této postavě, mohu poměřovat veškerou práci na dalších inscenacích. Člověk ví už daleko víc, jak "jít na věc", neplýtvá časem při hereckém hledání. Což považuji především za zásluhu spolupráce s režisérem Michalem Tarantem, který se dokázal obklopit lidmi, se kterými našel společnou řeč a kteří dokáží dát věci maximum svých tvůrčivých schopností."

BESEDA S TVŮRCI

Pardubický soubor si svým Přeletem nad kukačím hnízdem zcela získal úpické diváky. Šel nabity k prasknutí / přes předběžně vyprodané představení včera večer skutečně do posledního místa obsazené divadlo/, reakce publika spontánní, dokonce natolik, že smíchové reakce někdy ke škodě věci porušily rovnováhu představení. Přesto jsme si odnášeli hluboký umělecký zážitek, který ovlivnil i následující besedu s tvůrci v závodním klubu. Nemohl se jí bonužel zúčastnit celý soubor a režisér Tarant. Ovšem díky Zdeně Bittlove, Janu Hynlíkovi, Stanovi Lenkemu a Josefu Vránovi se poprvé na Úpici dostavila správná diskusní, resp. besední atmosféra, v níž se herci podělili o své zážitky ze zkoušek /patřil mezi ně i studijní pobyt v psychiatrické léčebně/, došlo i na diskusi o některých problémech představení - sami herci byli zaskočení odezvou na některé komické odlehčující prvky, které ovšem nejsou v inscenaci dominantní, ale poměnějí jaksi biologicky očistit trauma bezvýznamné situace manipulovaného člověka.

Na závěr se diskutovalo i o vztahu profesionálního a amatérského divadla, o festivalech, které mohou přinášet mnohé impulsy, potřebné v profesionálním světě.

ANKETA ZPRAVODAJE

1. Jakou knihu z divadelní oblasti /pokud možno z nedávné doby/ byste doporučil k přečtení a proč?
2. Jakou inscenaci /kromě inscencí uváděných na úpickém festivalu/ byste doporučil k zhlédnutí a proč?
3. Jiný umělecký zážitek.

Jaromír Vosecký, scénograf VČD Pardubice

1. O žádné knize z divadelní oblasti, kterou bych měl doporučit, a to z nedávné doby - bohužel nevím. Ostatně to lze říci i o zajímavém divadelním textu...
2. ...zřejmě dost diskutované Tarantovo režijní zpracování "Romea a Julie" ve Východočeském divadle v Pardubicích. Proč? Pro zásadní pohled a interpretaci textu.
3. Sovětský film "Je lehké být mladým".

Prof. dr. Jan Císař CSc., pedagog DAMu Praha

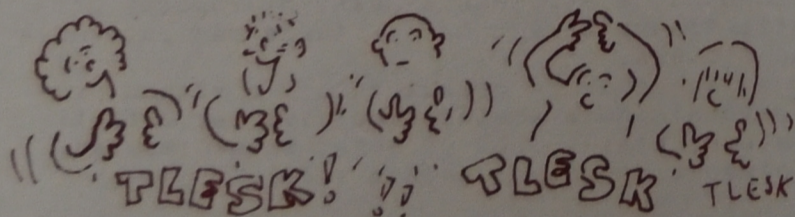
1. Ljubov Klosová: Marie Hübnerová.
Protože to mnohé vypovídá o nejhlubnějších kořenech herectví, které jsou věkovité.
2. T. Dorst: Merlin - Realistické divadlo.
Protože je to velkolepý a úctyhodný pokus, před nímž smekám klobouk, ale přitom všem to přesto ukazuje, co našemu divadlu chybí.
3. J. Rybakov: Děti Arbatu.

ANKETA DIVÁKA

Také včera, jak už bývá v našem zpravodaji zvykem, jsme chtěli udělat anketu. Opravdu. Chtěli. Ale uznejte sami, bavilo by vás číst pořád dokola výborné, skvělé ...

No jenom si tu zkuste ... výborné...skvělé ...výborné...skvělé...výborné. Už toho radši necháme nebo nám nebudete číst zpravodaj. Řekněme tedy alespoň, že tentokrát bylo /použijme jiný výraz/ - jedinečné.

A nikomu se o něm moc mluvit nechtělo, každý si ho chtěl radši zažít sám v sobě.

23. 5. 1988

Přelet nad hnízdem kukačky

líbilo	237 hlasů
s výhradami	4 hlasy
nelíbilo	0 hlasy

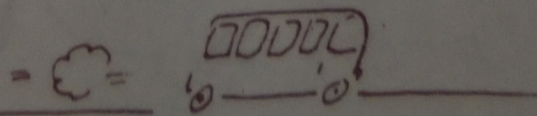
Celkem hlasovalo	241 diváků
hodů	99,17

PO MOSKEVSKÝCH DIVADLECH

Na sobotním klubu režisérů Východočeského kraje zbyla chvilka na vypravování o mezinárodním semináři "Systém Stanislavského a výchova herce v amatérském divadle", který se v druhé polovině dubna konal v Moskvě a za náš kraj se ho účastnil Alexandr Gregar, člen krajského poradního sboru. Považujeme za vhodné uveřejnit na pokračování několik úryvků z jeho poznámek.

"Seminář uspořádalo sovětské centrum AITA spolu se svazem divadelních umělců SSSR. Zúčastnilo se ho třiatřicet amatérských divadelníků z celé Evropy, z Kuby a z Indie - celkem devatenáct národností. Dost pestrá směsice na to, aby se seminář mohl pružně zabývat svým tématem. Navíc na takových látkách jako je Čechovův Višňový sad a Ionescův Nosorožec. Mnoho produktivního času uplynulo v lavině překladatelské horlivosti a prověřování pojmů, nám důvěrně známých z domácích seminářů a lidových konzervatoří. Ale mohli jsme si aspoň na vlastní kůži prožít, jak se učí herectví na GITIS, odkud byli oba lektoři, docenti Burov a Kudrjašov. V několika dnech se pokusili o soudobý výklad Stanislavského jako otevřeného systému, bez dogmatických nálepek či předpojatostí. Na začátku semináře o sebe třesky názory dr. Smeljanského /mimočodem jednoho z nejlepších divadelních teoretiků, který spolupracoval s Jefremovem a zasloužil se o znovuvvedení Bulgakova na moskevská jeviště/ a dr. Strojčevové, strážkyně odkazu K.S. Stanislavského. Jejich slovní souboj v nás nahloidal myšlenku, že snad půjde o seminář proti Stanislavskému. Padla dokonce slova, že Stanislavského systém je "potopená loď, o níž se neví, co v ní je a dokonce, kde na dně leží". Seminář však odpověděl na otázky, v čem je Stanislavský dosud živý. Soustředil se na fyzické jednání, v němž se řeší život člověka na jevišti, na uvědoměly professionalismus bez něhož nemůže být umění. Seminář také pojmenoval principy, z nichž vzniká život jeviště - Stanislavského slovy "hercův ráj, v němž poznává sám sebe". A že hrát podle "systému" by byla nuda, že umění je především tajemství. Tak a podobně bylo citováno volně ze Stanislavského, který leží na dně Brooka a Grotowského, neřku-li pak v divadelních domech na všechny strany od Bolšovo téatru...

Ale o tom zase příště.

W. SHAKESPEARE - KOLEKTIV: JAK SE VÁM LÍBÍ JAK SE VÁM LÍBÍ?

Divadelní klub Jirásek při SKP Česká Lípa
Dramaturgie a režie: Věclav Klapka
Kostýmy, scéna: Renata Grolmusová, Karel Bě-
lohuby

Hrají: Radka Kmočková, Ladislav Klapka, Vla-
dimíra Lačná, Karel Bělohuby, Vlastimil Vik, Věclav Klapka.

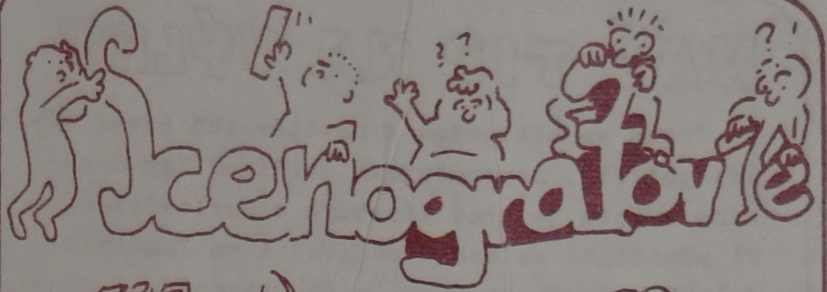
...Českolipskou kolektivní úpravu Shakespea-
rovy komedie, uváděnou pod názvem Jak se vám
líbí Jak se vám líbí? nelze považovat za úpra-
vu v obvyklém smyslu tohoto slova, neboť tady
vzniklo cosi jiného.

Režisér Věclav Klapka se souborem šesti
herců převzal ze Shakespeara pouze nástin pří-
běhu a pár dialogů, jimiž občas jakoby nahazo-
val řemen na dějovou osu, ale vše ostatní, co
se tu odehrává, je již dílem vlastní invence.
Svět lesa, zvířat a lidí je vytvářen hereckým
sborem s velikou imaginací v nepřetržitém to-
ku bujných nápadů, odkud si herci odskakují
zahřát i sólové party do nečekaných situací,
které bezpečně ústí do gagů. A ještě tu pro-
chází dějem striktní postava Jacquese meditu-
jící stroze o tom, že svět je divadlo, což pa-
rafrázuje jeviště svým jednáním, aby se v zá-
věru dobral zjištění, že svět nakonec není je-
nom divadlo. Rozpoutaná divadelní taškařice
skrývá v sobě totiž permanentní konflikt člo-
věka proti člověku v sociální podobě více moc-
ných s méně mocnými. A nad tím vším převažuje
neobyčejná radost z darů života a velkého opá-
jení z každé jeho chvíle.

Českolipské kolektivní divadelní výpověď
je však na obnaženém jevišti a v nepřetržité
komunikaci s divákem vytvářena hereckými indi-
vidualitami. Kolektivní tvořivost je tu sice
médiem jevištní aktivity, ale její dispozice
spočívá v hereckém vybavení jednotlivých čle-
nů, které je překvapivě rozšířeno mimořádnými
schopnostmi pohybovými, ale zejména tvůrčí po-
tencionalitou. Přestože lze tedy hovořit o
tvůrčím osobním přínosu herců, zároveň se tito
podrobují potřebné inscenační orchestraci a
tak se těžko některý z výkonů preferoval i v
samotných hronovských hodnoceních. Jinými slo-
vy: všichni slouží beze zbytku celkovému zá-
měru a žádný z nich z představení netrčí vý-
razněji, což byl na 55. JH určitě jev ojedi-
nělý. ...

Zdeněk Pošíval

/Úryvek z článku Hronovský objektiv
Amatérská scéna č. 10/85/

Po oba víkendy jsou na úpickém festivalu
frekventanti scénografické třídy VČ. lidové
konzervatoře, jejímž lektorem je Jaromír Vo-
secký, scénograf pradubického VČD /z jeho
prací jsme včera večer viděli Wassermanův
Přelet nad kukaččím hnízdem/. Po představení
jsme měli příležitost ke krátkému rozhovoru
o jeho spolupráci s amatérským divadlem, s
nímž je v kontaktu již od svého nástupu do
pardubického divadla v roce 1975. O třídě,
kterou vede, nám řekl: "Scénografická třída
VČLK končí druhý ročník tříletého studia.
Navštěvuje ji kolem dvaceti amatérských výt-
varníků a jsou mezi nimi i výrazně talentova-
ní lidé. Zastupují činohru i loutkáře a stu-
dium je záměrně koncipováno pro oba druhy
divadla. Vedle lektorů teoretiků /prof. Cí-
sař, Jar. Vostrý, dr. Rybička a další/ ve-
dou praktické práce divadelníci, výtvarníci
i režiséři /Martin Víšek, Luděk Richtr, Ja-
roslav Doležal, přibudou i Petr Matásek a
Josef Krofta a další/. Snažíme se, aby žáci
naší třídy získali široké informace o ama-
térském i profesionálním divadle. Aby, vedle
nezbytné teorie poznávali praxi a dovedli se
orientovat v současném divadelním dění. Pro-
to řadu našich setkání konáme v prostředí
festivalů a přehlídek, např. při hradeckém
setkání mladých profesionálních divadel nebo
právě tady v Úpici. Žáky jsme přijímali na
základě talentovaných zkoušek a zadaných
výtvarných úkolů. Scházíme se jednou za mě-
síc na dva až tři dny, ale je to málo. Máme
za sebou metodické řešení prostoru pro
Shakespeareova Hamleta a v současné době pra-
cujeme na řešení Oidipa krále, kde jde už o
komplexní pohled, tedy i tvarování dramatic-
ké postavy. Tyto průběžné úkoly, které výt-
varníci tvoří, individuálně navazují na celý
další komplex otázek divadla, protože bychom
chtěli, aby si absolventi této třídy odnesli
maximum poznatků - od názoru na zadané téma
až po osobitě scénografické zpracování".

NÁŠ TIP NA VÝLET

Pokud se některému z návštěvníků první výlet zalíbil, doporučujeme další. Cílem dnešního výletu je hrad Vízmburk v Havlovicích. Ti zdatnější se mohou podívat i na Památník selských bouří ve Rtni v Podkrkonoší. Z náměstí se vypravíme po modré, směrem na Havlovice, tam změním barvu a budeme se držet červené značky, která nás dovede až ke zříceninám hradu Vízmburk. Hrad pochází z 12. století a je dokladem původního českého osídlení této oblasti. Okolo roku 1450 byl stržen Slezany a upadl v zapomnění. V uplynulých letech byl započat archeologický výzkum.

Z hradu se můžeme vrátit stejnou cestou, nebo můžeme pokračovat po červené, až k Devíti křížům, kde opět změním barvu a budeme se držet žluté, která nás dovede přes Krázkorku /zde kdysi žilo lesní strašidlo Hejkal/ do Úpice. Ti, kteří chtějí navštívit Památník selských bouří, sejdou od Devíti křížů po silnici do Rtně. Odtud mohou jít po zelené do Úpice. Do Havlovic i do Rtně se dá rovněž zajet autobusem.

VÍTE ŽE ...

- ... na včerejším představení pardubického divadla "Přelet nad hnízdem kukačky" byl zaznamenán vysoký počet stojících diváků? Že by to způsobilo vskutku sugestivní představení, zvedající labilní diváky ze sedadel, nebo snad nedostatek míst k sezení? Pro jistotu však ubezpečujeme ty, na které se nedostaly vstupenky, že v podzimní předplatitelské sezóně jistě vyjde na všechny.
- ... pardubický soubor byl včera zaskočen? Netušil totiž, že jede na divadelní festival. Herci byli přesvědčeni, že jedou na obvyklou zájezdovku. Že však byli zaskočení mile, o tom svědčí i jejich nebyvalý zájem o názory nás, amatérů. A tak se včerejší diskuse protáhla k potěšení všech až přes půlnoc.

NENECHTE SI UJÍT

dnešní /prý už poslední/ představení souboru z České Lípy. Máte jedinečnou možnost spatřit na vlastní oči úspěšné představení z Jiráskova Hronova a ověnčené i vavříny ze zahraničních zájezdů. Několik posledních vstupenek je ještě k dispozici v Závodním klubu ROH, bezprostředně před představením pak v pokladně divadla.

50. výročí

Ve stínu slavnostních dní letošního jubilejního ročníku úpického divadelního festivalu zůstalo skryto ještě jedno jubileum významné nejen pro činnost úpických ochotníků, ale významné pro celý kulturní život města Úpice. - Právě před padesáti lety, koncem května a v první polovině června roku 1938, se připravovalo slavnostní ochotnické představení k zahájení provozu v nové budově divadla A. Jiráskova v Úpici /tehdy se říkalo v "Novém divadle"/.

Úpice sice měla od r. 1903 svou divadelní dvoranu s prostorným sálem a velkým, na tehdejší dobu dobře vybaveným jevištěm na Závodí u Vacků, ale časté nehody ochotníků s majitelem vedly k myšlence postavení budovy vlastní. Od myšlenky k činu však bylo velice daleko. Nebyly peníze, hledalo se vhodné místo. Nakonec, zhruba po patnácti letech rozhodování bylo po dlouhém jednání přijato řešení co možná nejlevnější. Byl zakoupen pozemek se skladištěm firmy E. Morawetz a stavba byla prováděna přestavbou z tohoto skladiště. Plány ochotně vypracoval v březnu r. 1937 tehdy mladý architekt J. Záruba ze sousedního Libňatova a stavbu převzal stavitel V. Rybář ze Svobodných Dvorů u Hradce Králové. Většina řemeslnických prací byla zadána místním řemeslníkům, kteří vycházeli všemožně vstříc. Na úhradu finančních nákladů se pořádaly sbírky mezi všemi vrstvami občanů v Úpici i okolí. Přes veškeré finanční potíže stavba rychle pokračovala. Ochotníci odpracovali mnoho hodin zdarma, a tak již za rok, t.j. 18. června 1938 - tedy před padesáti lety se hrálo v novém divadle zahajovací představení hrou "M.D. Rettigová".

Dokončení stavby však přerušila druhá světová válka. Stavba byla zadlužena a zůstala nedostavěna. Přesto se ale hrálo. Z venkovních pohledů byla budova dokončena, ale uvnitř, v prostoru jeviště, stála ještě zbývající zeď a strop někdejšího skladiště, čímž byla dnešní podoba jeviště značně zmenšena. Úplné vnitřní dokončení prostoru jeviště bylo provedeno až po válce v r. 1947. Postupem doby, vlastně až dodnes, bylo pak do vybavení, oprav a úprav budovy vloženo mnoho finančních prostředků jak ze závodů, národního výboru, tak i z dotací ROH.

A. Kubíček

Zpravodaj Festivalu současné divadelní tvorby Úpice '88, vydává Organizační výbor festivalu v nákladu 2.000 výtisků, číslo 6, odpovědný redaktor Alena Exnarová
Evidováno odborem kultury ONV Trutnov pod č. o 49/88.